

Hindistan Alt-Kıtası'na erişen ilk Müslümanların, Arap simsarlar, satıcılar, rehberler, tercümanlar ve denizciler olduğu bilinir. Oysa 7. yüzyılın çok daha öncesinde Arap denizciler, Hindistan'ın güneyinde bulunan limanlarda ticaret yapıyorlardı. Ahşap ve kumaş ağırlıklı olmak üzere, o devirde Hindistan'da üretilen her çeşit hafif sanayi ürünü, Arap tüccarlar tarafından alınıp başka limanlarda pazarlanıyor hatta Hindistan'dan getirilen bu ürünler Mısır üzerinden el değiştirerek Avrupa'ya kadar ulaştırılabiliyordu. "Araplar ile Hindistanlılar arasında büyük ölçüde zihni birlik de vardı. Dolayısıyla Hindistanlılar, Araplar ile kolayca kaynaşmaktaydılar. Dahası puta tapınma, tabiata tapınma, yıldızlara tapınma gibi hususlar her iki kavimde yaygın olduğu gibi, put haneleri de ortak idi" Bulgur 2007: 1).

İslamiyet'in doğuşundan sonra Arapların Hindistan'a gelişleri sadece ticari amaçla olmadı bunda cihat düşüncesinin de büyük payı olmuştur. Kalabalık ordular ve güçlü liderlere sahip, içleri yeni ülkeler fethetme arzusuyla dolu Müslümanların düzenlediği akınların sayısı da zamanla artış göstermişti.

Hz. Ömer'in halifeliğinde Arap gemilerinden oluşan filolar, Bombay'a kadar gelerek uğrak birkaç limanı işgal edip yüklü miktarda ganimetle geri dönmüşlerdi. Akabinde Hindistan'ın güney kıyı şeridinde yer alan pek çok şehrin limanına küçük çaplı seferler düzenlenmişti.

644 yılında Hz. Osman'ın halife olmasıyla birlikte Hindistan'a daha büyük ölçekli deniz seferleri de başlamış oldu. Karaya ulaşan birlikler arasında öncü askerler Beluçistan üzerinden Sindh'e gönderildi. Burada keşif komutanlarının sundukları raporlara göre bölgede su ve yiyecek bulma şansının az olduğu öğrenildi. Bunun

yanı sıra dar geçitler azılı kaçaklar ve haydutlar tarafından sığınak olarak kullanıldığı için küçük birliklerin onlar karşısında kayıp verebileceği, tam tersine oraya kalabalık bir ordu gönderilirse de bu kez yiyecek ve içecek konusunda sıkıntı yaşanabileceği ihtimalinin yüksek olduğu kararına varıldı. Bu durum, bölge üzerine düzenlenecek olan ciddi seferlerin ertelenmesine yol açmış olsa da, Arap orduları Makran ve Beluçistan'ın bazı yörelerinde ileri karakollar kurdular.

Muhammed Bin Kasım'ın Etkisi

Hz. Ali'nin vefatından sonra, İslam dünyasında Emevi Dönemi başlar. Halife I. Velid zamanında Bağdat'ta Irak valisi olarak, Haccac Bin Yusuf görev yapmakta idi. Bu dönemde Sindh'e düzenlenmesi planlanan olası bir sefer gündemde yokken, sonradan gelişen olaylar bölgeye etkili bir sefer düzenlenmesini zorunlu kılar. 711 yılında değerli eşya yüklü bir Arap gemisi korsanlar tarafından saldırıya uğradığında İndus ırmağı kıyısına demir atırılan gemideki mallar yağmalanır ve tüccarlar bugünkü Karaçi Limanında alıkonulur; bu olay o dönem İslam devletinde tüm dikkatleri Hindistan'a çeker. Alıkonulan gemideki malların ve esir düşen vatandaşların iade edilmemesi üzerine Bağdat yönetimi bölgeye iki kez misilleme yapar. Düzenlenen iki saldırının başarısız sonuçlanması üzerine Haccac Bin Yusuf, Suriye ve Irak'ta yaklaşık 12 bin süvariden oluşan yeni bir ordu kurar. Orduyu yönetmesi için de yeğeni Muhammed Bin Kasım'ı görevlendirir.

Muhammed Bin Kasım önderliğindeki ordu Sindh'de düzenlenen seferlerde başarı gösterir ve bugünkü Karaçi şehrinin yakınında Dibel/Debal şehrini fetheder. Sonrasında Raca Dahir'le yapılan savaşı kazanır ve Multan'a kadar ulaşır. Multan

kuşatmasında Halife I. Velid'den gelen emir üzerine şehir ele geçirildikten sonra seferler durdurulur ve ordu Sindh'e geri çekilir.

Muhammed Bin Kasım fethedilen yerlerde uzun vadeli idari organizasyon alt yapısını oluşturmak için gayret göstermiştir. Yerel halka nazik ve hoşgörülü davranılır; Budhist ve Hindulara özgürce ibadet edebilme hakkı verilerek, Müslümanlarla barış içinde olmaları hedeflenmiştir. Ele geçirilen yerleşim yerlerinde Hindu ve Budhistlerin zimmî olarak kabul edilmelerinin akabinde gayrimüslimlere inançlarını yaşama imkânı verilerek, toplumsal haklarının güvence altında tutulması, bölgede olası dinî savaşların da önünü kesmiş olur.

Pakistan tarihinde Sindh bölgesinin fethi önemlidir. Bu fetihle birlikte Muhammed Bin Kasım, Hindistan Alt-Kıtası'nda ilk Müslüman yönetici olarak tarihe geçmiştir.

Muhammed Bin Kasım, Sindh'den daha içerilere yönelik yeni sefer hazırlıkları döneminde iken 714 yılının son aylarında önce Irak valisi Haccac Bin Yusuf'un, birkaç ay sonra da 715 yılında Halife I. Velid'in ölüm haberlerini alır. Yeni Halife Süleyman Bin Abdülmelik ve yakın adamları, Haccac Bin Yusuf'la iyi ilişkiler içerisinde değildir ve bu yüzden diğer ordu komutanları gibi Muhammed Bin Kasım da Halife tarafından merkeze çağrılır. Hindistan'dan döndüğünde yargılanıp suçlu bulunarak hapsedilir ve sonra da siyasi hesaplaşmaların kurbanı olarak henüz 20 yaşındayken öldürülür.

Sindh'ten ayrılmış olmasına rağmen, Muhammed Bin Kasım'ın bölgede bıraktığı olumlu etkiyle İslamiyet kademeli olarak Hindistan'da yayılmaya devam eder. Onun fethedilen yerlere atadığı ve kendisine bağlı tuttuğu Hindu kökenli

yöneticiler sayesinde Müslümanlar, yerli halkın güvenini çabuk kazanır. Buna ek olarak yerli kadınlarla evlenmeye teşvik ettiği adamları sayesinde kurulan akrabalık bağlarıyla da halk arasından pek çok kişi Müslüman olmayı tercih eder. O dönem kast sistemine karşı Müslüman olmanın getirdiği siyasi, ekonomik ve ticari üstünlük Sindh bölgesinde İslam'ın hızlı bir şekilde kabul görmesinin bir başka nedeni olarak sayılabilir. Bunlardan ayrı olarak Arapların bölgede, dinî çatışmalar içerisinde bulunmaktan kaçınarak, Arapça eğitime ve ticari ilişkilere değer vermiş olmaları da bir başka etkidir.

725 yılında Müslümanların konumlandığı merkez, Sindh'den Racastan'a taşınır. Arapların kısa zamanda Orta Doğu'yu ele geçirdikleri gibi Hindistan'da da etkili olacakları düşünülse de böyle olmaz. 872 yılına kadar Hindistan'da iki önemli Arap emirliği hüküm sürer. Bunlar: Sindh El-Mensurah Emirliği ve Multan Emirliği'dir. El-Mensurah, Sindh'in yanı sıra Beluçistan'da Lasbela ve Makran'ı da içine alan bir coğrafyada İndus nehrinin batısında, Multan Emirliği de Multan'dan Keşmir'e uzanan topraklarda egemenlik sürer. Her iki Arap emirliği de gayrimüslimlere hoşgörülü davranır. Günümüzde Pakistan'da Multan şehrinde güneş tapınağının bu güne kadar korunmuş olması bunun bir kanıtı olarak ileri sürülebilir (Bajwa 2012). Bu dönemde yerli halk arasında Arapça bilenlerin sayısı artar. Araplar da yine aynı şekilde yerli halkın konuştuğu dilleri öğrenerek yerli kültürü benimserler ve kültürün bir parçası olma yolunda ilerlerler.

10. yüzyıla gelindiğinde İslam İmparatorluğu, çok geniş bir coğrafyada birbirinden farklı yönetimlerle kontrol edilmeye başlanır. Bunun nedeni Müslüman Araplar, Sindh ve Multan'ı fethetmeden çok önce, Afganistan ve Orta Asya'ya

ulaşmışlardı. 650'den 654'e kadar devam eden mücadeleler sonunda İran, Arapların eline geçmiş ve Araplar, Kabil'e kadar ilerleyerek Afganlar arasında İslam'ı yaymışlardır. 713 yılına kadar Semerkand ve Buhara da Müslümanların eline geçmiştir.